

Förslag om pausad indexering av energiskatten på el inför budgetpropositionen 2024

April 2023

Innehållsförteckning

1	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	4
2	Bakgrund och gällande rätt	5
3	Pausad indexering av energiskatten på elektrisk kraft	5
4	Konsekvensanalys	6
5	Författningskommentar	9

Inledning

I den sakpolitiska överenskommelsen mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna (Tidöavtalet) redovisas ett antal reformambitioner på skatteområdet som ska förverkligas under mandatperioden. Tidpunkten för när de olika reformerna ska genomföras är beroende av kommande bedömningar av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet. När regeringen tillträdde inleddes arbetet med de olika reformerna. Därutöver har ett antal andra skattefrågor aktualiserats på olika politiska områden.

Inför budgetpropositionen för 2024 är det angeläget att skatteförslagen kan förberedas genom remittering.

För att möjliggöra en samlad behandling av skatteförslag med budgeteffekter remitteras därför denna promemoria från Finansdepartementet. Om de skatteåtgärder som nu remitteras kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2024, och i vilken omfattning och med vilken dimensionering, blir beroende av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet samt de överläggningar som förs i det slutliga arbetet med budgetpropositionen.

I denna promemoria finns förslag om att energiskatten på elektrisk kraft inte ska indexeras för kalenderåren 2024 och 2025.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

3 §¹

Energiskatt ska betalas med 34,7 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

För kalenderåret 2020 och efterföljande kalenderår ska energiskatt betalas med ett belopp som efter en årlig omräkning motsvarar det i första stycket angivna skattebeloppet multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2018. Beloppet avrundas till hela tiondels ören.

Regeringen fastställer före november månads utgång det omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.

Energiskatt ska betalas med 39,2 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

För kalenderåret 2026 och efterföljande kalenderår ska energiskatt betalas med ett belopp som efter en årlig omräkning motsvarar det i första stycket angivna skattebeloppet multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2024. Beloppet avrundas till hela tiondels ören.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
  2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

2 Bakgrund och gällande rätt

Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, kallat energiskattedirektivet, är ett unionsgemensamt ramverk för hur medlemsstaterna ska utforma sin nationella beskattning av bränslen och elektrisk kraft.

På nationell nivå regleras energibeskattningen av elektrisk kraft i lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, vars regler är anpassade till energiskattedirektivet. Skattesatsen på elektrisk kraft följer av 11 kap. 3 § LSE. Sedan 1994 ska en årlig indexomräkning ske av energiskatten med utgångspunkt i förändringar i konsumentprisindex (KPI). Enligt reglerna i 11 kap. 3 § LSE ska regeringen före november månads utgång fastställa det kommande kalenderårets omräknade energiskattesats. Hur skattesatsen ska indexeras framgår av LSE och det omräknade skattebeloppet fastställs i förordning. Syftet med indexeringen är att följa den allmänna prisutvecklingen och realvärdesäkra skattesatsen. Dessa räknas om med hänsyn till förändringen i KPI mellan juni året före det år då skattebeloppen senast ändrades i lagen (det s.k. basåret) och juni året närmast före det år beräkningen avser. I enlighet med ovanstående utfärdade regeringen i november 2022 förordningen (2022:1590) om fastställande av omräknat belopp för energiskatt på elektrisk kraft för år 2023. Av förordningen framgår att skattesatsen på elektrisk kraft för år 2023 är 39,2 öre per förbrukad kilowattimme.

3 Pausad indexering av energiskatten på elektrisk kraft

Promemorians förslag: Skattesatsen för energiskatt på elektrisk kraft ska vara 39,2 öre per förbrukad kilowattimme under kalenderåren 2024 och 2025.

För 2026 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet åter bestämmas genom omräkning utifrån KPI men med utgångspunkt i skattesatsen för 2025 och förändringen i KPI mellan juni 2024 och juni året före det år som omräkningen avser.

Ändringen ska träda i kraft den 1 januari 2024. Äldre bestämmelser ska dock gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Skälen för promemorians förslag: Svenska hushåll och företag har uthärdat flera vintrar med mycket högre elpriser än normalt. Även inflationen har stigit kraftigt under de senaste åren. Energiskatten på elektrisk kraft ska enligt 11 kap. 3 § LSE årligen räknas om på basis av faktiska förändringar i konsumentprisindex (KPI). Mellan juni 2021 och juni 2022 steg KPI med 8,68 procent. Under början av 2023 har inflationen fortsatt varit hög.

En KPI-indexering av skattesatsen enligt gällande regler skulle leda till ökade elpriser. I syfte att dämpa ökade priser på el föreslås att den årliga indexeringen av energiskattesatsen inte ska få genomslag för 2024 och 2025. Det föreslås således att den skattesats som gäller för förbrukning under år 2023, dvs. 39,2 öre per kilowattimme, ska gälla även under 2024 och 2025.

Vidare föreslås att årtalen i indexeringsbestämmelsen justeras som en följd av att skattesatsen för 2024 och 2025 regleras direkt i lagtext. Det innebär att omräkning ska ske från kalenderår 2026 och framåt, samt att basåret ändras till 2024.

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2024. Äldre bestämmelser ska dock gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

I normalfallet fastställer regeringen före november månads utgång i en förordning det kommande kalenderårets energiskattesats i enlighet med reglerna i LSE. Detta kommer att ske även i november 2023. Eftersom förslaget innebär att den tillämpliga skattesatsen, utan KPI-indexering, kommer att framgå direkt av lag från och med den 1 januari 2024 kommer förordningen dock inte att tillämpas.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 11 kap. 3 § LSE.

4 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att analysera andra konsekvenser än de offentligfinansiella effekterna, kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

Syfte och alternativa lösningar

Förslaget syftar till att under 2024 och 2025 neutralisera effekterna på skattebeloppet av den årliga omräkning med KPI som sker av energiskatten på elektrisk kraft så att inte elpriserna ökar ytterligare till följd av skatten. Detta syfte kan inte uppnås med några alternativa lösningar.

Ett alternativ vore att inte göra några förändringar, vilket skulle innebära att det sammanlagda priset på el blir högre än med förslagen i denna promemoria.

Förslagens förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med energiskattedirektivet och EU-rätten i övrigt.

Offentligfinansiella effekter

Den offentligfinansiella effekten uppgår till de skatteintäkter som uteblir när omräkningen av skattesatserna enligt indexeringsreglerna inte genomförs. Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 3,0 miljarder kronor under 2024. För åren 2025 och 2026 beräknas skatteintäkterna minska med 4,1 respektive 4,2 miljarder kronor per år.

Effekter för företagen

Förslaget bedöms innebära minskade skattekostnader för alla tjänsteföretag i landet, men det innebär även en skattesänkning för den el som används i industrin utanför tillverkningsprocessen. Energiskattesänkningen blir lika stor oavsett var i landet som användningen av el sker. Baserat på förväntad utveckling av KPI bedöms skattesatsen minska med 3,8 öre per kilowattimme 2024 respektive 5,2 öre per kilowattimme 2025. Skattesänkningen blir lika stor för den elanvändning som sker i vissa kommuner i norra Sverige och för vilken energiskatten på el är nedsatt med 9,6 öre per kilowattimme.

En generell sänkning av normalskattenivån bedöms träffa ett stort antal företag och förslaget leder till skattesänkningar för många olika typer eller storlekar av företag. I princip påverkar förslaget all elanvändning i företaget utom den elanvändning som har nedsatt energiskatt till 0,6 öre per kilowattimme eller elanvändning som är helt skattebefriad. Sammantaget beräknas förslaget träffa en årlig elanvändning på drygt 21,1 terawattimmar och innebära att skattekostnaderna under 2024 sammantaget minskar med 0,6 miljarder kronor för berörda företag. År 2025 beräknas skattekostnaderna minska med 0,9 miljarder kronor.

Skattesänkningen minskar incitamenten för berörda företag att effektivisera sin elanvändning. Allt annat lika innebär föreslagen skattesänkning därför att elförbrukningen blir något högre än om skattesänkningen inte genomförs. En högre förbrukning av el kan förväntas leda till högre elpriser. Det innebär att skattesänkningen kan medföra högre elkostnader även för den användning som inte påverkas av den föreslagna skattesänkningen, exempelvis sådan användning för vilken energiskatten på el är nedsatt till 0,6 öre per kilowattimme, dvs. el som används i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet och av jordbruket. I sammanhanget bör samtidigt noteras att efterfrågan på el är relativt prisokänslig, därmed torde priset effekten bli begränsad, och att de senaste årens prisuppgångar på el nivåmässigt vida överstiger den föreslagna skattesänkningen, så elpriserna förväntas sett över en längre tidsperiod fortsatt bli jämförelsevis höga.

Då nivån på energiskatten på el normalt förändras varje år bedöms inte förslaget medföra någon märkbar förändring av företagens administrativa börda. Eftersom skattesänkningen är generell behöver inte någon särskild hänsyn tas till små företag.

Effekter för enskilda

För enskilda elkonsumenter innebär en pausad indexering att skattesatsen på el blir lägre. Samtidigt kan priset på el bli något högre om efterfrågan ökar till följd av skattesänkningen. Det bedöms att prisökningen inte överstiger skattesänkningen.

År 2024 bedöms förslaget leda till att energiskatten på el blir 3,8 öre per kilowattimme lägre och 2025 bedöms skattesatsen bli 5,2 öre per kilowattimme lägre än om indexering skulle ske. Om hänsyn tas till mervärdesskatten motsvarar skattesänkningen 4,75 öre per kilowattimme 2024 och 6,50 öre per kilowattimme 2025. För ett hushåll i en villa med en årlig elförbrukning på 20 000 kilowattimmar per år ("villa med elvärme") beräknas förslaget, allt annat lika, minska kostnaden för el med 950 kronor 2024 och med 1 300 kronor 2025 (inklusive mervärdesskatt). Sammantaget bedöms hushållens skattekostnader minska med 2,0 miljarder kronor 2024 och med 2,8 miljarder kronor 2025.

Effekter för kommuner och regioner

För den användning av el som sker i de verksamheter som bedrivs av kommuner och regioner innebär förslaget också minskade energiskattekostnader. Sammantaget bedöms förslaget medföra att skattekostnaderna minskar med 0,3 miljarder kronor 2024 och med 0,5 miljarder kronor 2025.

Effekter för statliga myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget innebär att Skatteverket behöver vidta vissa åtgärder för att tillgodose företagens informationsbehov. Det ska dock inte behövas några informationsinsatser som går utöver de som normalt sker vid regelförändringar. Förslaget bedöms inte påverka antalet mål eller på annat sätt påverka arbetsbelastningen i de allmänna förvaltningsdomstolarna och inte heller medföra några ökade kostnader för andra myndigheter. Eventuella tillkommande kostnader bedöms kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Effekter för miljön

Energiskatten på el har traditionellt betraktats som en, i första hand, fiskal skatt, dvs. en skatt som primärt syftar till att generera skatteintäkter på ett kostnadseffektivt sätt. Samtidigt kan den elprishöjande effekt som energiskatten ger upphov till förväntas påverka hur elanvändningen utvecklas. Skattens resursstyrande egenskaper innebär att den kan kopplas till målsättningarna för effektivare energianvändning. En bred sänkning av normalnivån för energiskatten på el kan förväntas bidra till minskade incitament för de elanvändare som påverkas av förslaget att effektivisera sin användning av el, såväl generellt som vid effekttoppar. På framför allt längre sikt kan därför förslaget, allt annat lika, bidra till en högre användning av el.

Elanvändning ger i sig inte upphov till betydande miljö- och klimatpåverkan och förslaget väntas därför inte få någon märkbar påverkan på miljön eller klimatutsläppen.

Lägre elpriser för slutkonsument kan ha en positiv effekt på utsläppen av växthusgaser om det leder till att energianvändare konverterar från fossila bränslen till el, till exempel genom att välja elektrifierade fordon framför fordon som drivs av förbränningsmotorer.

Effekter för inflationen

En sänkt punktskatt på el bedöms leda till en temporärt lägre inflation. Skattesänkningen bedöms fullt ut övervältras på konsumentpriset och förväntas leda till en sänkning av konsumentpriset på el, vilket ger en direkt negativ effekt på uppmätt KPI. Det är dock oklart i vilken utsträckning en direkt negativ effekt på uppmätt KPI påverkar de långsiktiga inflationsförväntningarna och det underliggande inflationstrycket i ekonomin. Åtgärden kan även ge en indirekt dämpande effekt på inflationen genom att priser sänks på andra varor och tjänster i ekonomin, till följd av lägre insatskostnader hos företag.

Förslaget bedöms även stimulera den allmänna efterfrågan i ekonomin, vilket kan leda till en höjd prisnivå. Påverkan på inflation och eventuella andra makroekonomiska effekter av förslaget beaktas sammantaget med övriga finanspolitiska åtgärder i regeringens prognoser.

Övriga effekter

Förslaget bedöms inte nämnvärt påverka den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män eller sysselsättningen.

5 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

11 kap.

3 § Energiskatt ska betalas med 39,2 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

För kalenderåret 2026 och efterföljande kalenderår ska energiskatt betalas med ett belopp som efter en årlig omräkning motsvarar det i första stycket angivna skattebeloppet multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2024. Beloppet avrundas till hela tiondels ören.

Regeringen fastställer före november månads utgång det omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.

I paragrafen anges skattesatsen för elektrisk kraft samt hur skattesatsen årligen ska räknas om.

Ändringen i *första stycket* innebär att 2024 och 2025 års skattesats, 39,2 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft, anges i lagen.

Ändringarna i *andra stycket* innebär att indexomräkning ska ske för kalenderåret 2026 och framåt. Ändringarna innebär vidare att basåret som används för beaktande av förändringar i konsumentprisindex ändras till 2024.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Av *första punkten* framgår att lagen träder i kraft den 1 januari 2024. Det innebär att skattesatsen i 11 kap. 3 § ska tillämpas på förbrukning från och med den 1 januari 2024.

Av *andra punkten* framgår att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. För förbrukning som skett under 2023 innebär det att skattenivån är 39,2 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft (se förordning [2022:1590] om fastställande av omräknat belopp för energiskatt på elektrisk kraft för år 2023).